

Advies van 20 november 2020
over een ontwerp van *norm van het ITAA inzake permanente vorming*

A. Inleiding

1. De Voorzitter en Ondervoorzitter van het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants (afgekort IBA of – in het Engels – ITAA)¹, respectievelijk de heer Bart VAN COILE en de heer Frédéric DELRUE, hebben op datum van 8 oktober 2020 de Hoge Raad aangeschreven met het verzoek een advies uit te brengen over een “voorstel van norm inzake de Permanente Vorming van het ITAA”.

De Raad van het ITAA heeft dit ontwerp aangenomen op 6 oktober 2020 in toepassing van zijn bevoegdheid om het normatief kader, specifiek voor de uitoefening van het beroep, uit te vaardigen en openbaar te maken (artikel 72, eerste lid, 2°, van de wet van 17 maart 2019 betreffende de beroepen van accountant en belastingadviseur², laatst gewijzigd door de wet van 20 juli 2020).

Overeenkomstig artikel 39 van voormelde wet van 17 maart 2019, dienen de beroepsbeoefenaars, ingeschreven in het openbaar register van het instituut, te beschikken over de nodige beroepsbekwaamheid voor het uitvoeren van hun werkzaamheden; hiertoe zetten zij op regelmatige basis en continue wijze een permanente vorming voort om die beroepskennis en -bekwaamheid, alsook om hun beroepsethiek op voldoende peil te houden.

De inhoud en het minimum aantal uren van die permanente vorming moeten worden vastgelegd in een norm; dit is dan ook het voorwerp van het voor advies voorgelegd ontwerp.

¹ In het Frans: “*Institut des Conseillers fiscaux et des Experts-comptables (ICE)*”. In zijn communicatie mag het Instituut ook de benaming “*Belgian Institute for tax advisors and accountants*” gebruiken (artikel 61, laatste lid, van de wet van 17 maart 2019). Meestal wordt de afkorting “ITAA” gehanteerd.

² De wet van 17 maart 2019 betreffende de beroepen van accountant en belastingadviseur (*Belgisch Staatsblad*, 27 maart 2019) is op 30 september 2020 in werking getreden (zie artikel 1 van het koninklijk besluit van 11 september 2020 tot bepaling van de datum van inwerkingtreding van de wet van 17 maart 2019 betreffende de beroepen van accountant en belastingadviseur en tot opheffing van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen, met uitzondering van sommige bepalingen, *Belgisch Staatsblad* van 30 september 2020).

2. De Hoge Raad voor de Economische Beroepen heeft van de wetgever de opdracht gekregen bij te dragen tot de ontwikkeling van het wettelijk, reglementair en normatief kader dat van toepassing is op de economische beroepen, onder meer via het verstrekken van adviezen of aanbevelingen aan het Parlement, de regering of de instituten voor de economische beroepen.³

Meer in het bijzonder moet de Hoge Raad verplicht worden geraadpleegd door het instituut over elke beslissing met een algemene draagwijdte die het instituut neemt met het oog op het uitvaardigen van een technische norm of aanbeveling, specifiek voor de uitoefening van het beroep (zoals bedoeld in artikel 72, eerste lid, 2°, van de wet van 17 maart 2019).

De Hoge Raad moet het hem gevraagde advies binnen de drie maanden uitbrengen, zo niet wordt hij geacht een gunstig advies uit te brengen (artikel 80, 3de lid, van de wet van 17 maart 2019).

Het voorliggend verzoek om advies vanwege het instituut dateert van 8 oktober 2020; onderhavig advies van de Hoge Raad is dan ook ruim vóór de uiterste termijn van 8 januari 2021 uitgebracht.

B. Context van het voor advies voorgelegd ontwerp van norm

3. Het voor advies voorgelegd ontwerp van norm is erop gericht om het bestaand normatief kader inzake de permanente vorming, toepasselijk op de leden van het IAB en van het BIBF⁴, te vervangen.

Meer in het bijzonder beoogt de nieuwe norm in de plaats te komen van, enerzijds, de norm permanente vorming, goedgekeurd door de Raad van het IAB van 3 september 2012 en, anderzijds, de richtlijn/norm betreffende de permanente vorming toepasselijk op de erkende boekhouders (-fiscalisten) en de stagiairs-boekhouders (-fiscalisten) van 19 mei 2006 (zie artikel 14 van het ontwerp van norm).

De voornaamste krachtlijnen van het voor advies voorgelegd ontwerp zijn weergegeven in bijlage 1 van onderhavig advies.

4. Voorafgaand aan het verzoek om advies, overgemaakt aan de Hoge Raad op 8 oktober 2020, hadden de Voorzitter en de Ondervoorzitter van het ITAA reeds op 6 maart 2020 een eerste

³ Deze opdracht vloeit voort uit de artikelen 79 en 80 van de wet van 17 maart 2019 betreffende de beroepen van accountant en belastingadviseur.

⁴ Sinds 30 september 2020, datum van inwerkingtreding van de wet van 17 maart 2019, zijn het IAB (Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten) en het BIBF (Beroepsinstituut van Erkende Boekhouders en Fiscalisten) voortaan gefuseerd in één nieuw instituut, het ITAA. De personen ingeschreven op de lijst van het IAB of op de lijst van het BIBF zijn sindsdien ingeschreven op het openbaar register van het nieuw instituut, dat in de rechten en verplichtingen treedt van het IAB en het BIBF.

versie van een ontwerp van “norm permanente vorming” (goedgekeurd door de Raad van het ITAA op 4 februari 2020) voor advies aan de Hoge Raad overgemaakt.

Op dat ogenblik was de wet van 17 maart 2019 betreffende de beroepen van accountant en belastingadviseur echter nog niet in werking getreden, zodat de Hoge Raad in zijn advies van 19 mei 2020 genoodzaakt was te wijzen op de volgende elementen:

- De voorschriften uit de wet van 17 maart 2019 in verband met de Raad van het ITAA, en onder meer wat betreft zijn bevoegdheid om normen uit te vaardigen (cf. artikel 72, 1ste lid, 2°) zijn voorlopig nog niet in werking getreden; met andere woorden, de Raad van het ITAA is nog niet bevoegd om ontwerpnormen op te stellen (randnummer 6 van het advies);
- Voor de Hoge Raad is het niet duidelijk of de zogenaamde overgangsraad van het ITAA op zijn beurt wél over enige bevoegdheid zou beschikken om normen uit te vaardigen of op te stellen, in afwachting van de inwerkingtreding van de wet van 17 maart 2019. Dit wordt alleszins niet uitdrukkelijk omschreven in artikel 127, § 2 van de wet van 17 maart 2019 in verband met de opdrachten van de overgangsraad, waar enkel sprake is van “voorbereidende taken noodzakelijk voor de oprichting en werking van het Instituut” (randnummer 7 van het advies);
- De artikelen 79 tot en met 84 van de wet van 17 maart 2019, op grond waarvan de Hoge Raad een advies kan verstrekken, zijn nog niet in werking getreden, dus de Hoge Raad kan op basis van deze artikelen nog geen advies geven over het ontwerp van norm. Maar uiteraard kan er wel al voorbereidend overleg worden georganiseerd over de inhoud van het ontwerp (randnummer 8 van het advies).

5. Aansluitend op het advies van de Hoge Raad van 19 mei 2020 en in afwachting van de inwerkingtreding van de wet van 17 maart 2019, is het ITAA ingegaan op de suggestie van de Hoge Raad om alvast een voorbereidend overleg te hebben omtrent het ontwerp van norm, zoals uitgewerkt door het instituut (versie van 4 februari 2020).

Deze voorafgaande gedachtewisseling tussen de Voorzitter en het wetenschappelijk secretariaat van de Hoge Raad enerzijds en vertegenwoordigers van het ITAA anderzijds, met name de heer Rolf DECLERCK (lid van de Raad) en mevrouw Liesbet DHAENE (ITAA-staf), heeft (*online*) plaatsgevonden op 21 augustus 2020.

In het kader van dit overleg hebben de vertegenwoordigers van de Hoge Raad onder meer de volgende aandachtspunten naar voren geschoven:

- de nood aan overleg tussen het ITAA en het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR) omtrent de verplichtingen inzake permanente vorming voor de economische beroepsbeoefenaars;

- de noodzakelijke precisering van het toepassingsgebied van het ontwerp van norm, rekening houdend met de recente wetswijziging inzake de inschrijving op een aparte lijst in het openbaar register van het ITAA van de zogenaamde fiscale consultants⁵;
- het onderscheid tussen de normatieve voorschriften, toepasselijk op de beroepsbeoefenaars, en de eerder “administratieve” erkenningsprocedure voor vormingsoperatoren en vormingsactiviteiten;
- de erkenningsprocedure als vormingsoperator voor de kantoren van beroepsbeoefenaars;
- de lijst van de vakgebieden voor de permanente vorming en de beoordeling van de relevantie van de gevolgde opleiding;
- de modaliteiten inzake *e-learning*;
- het toezicht op de naleving van de norm permanente vorming door de Raad van het instituut, alsook de tuchtopvolging van inbreuken op de permanente vorming;
- de nodige aandacht voor internationale tendensen in het kader van IES 7 Revised⁶, onder meer in verband met “*output based*”-vormingen;
- de mogelijkheid voor het instituut om een beroepsbeoefenaar het volgen van een bijkomende vorming in een bepaalde materie op te leggen;
- enz.

6. Ingevolge dit constructief en voorafgaand overleg met vertegenwoordigers van de Hoge Raad, heeft de Raad van het ITAA een aantal aanpassingen aan het ontwerp aangebracht en dit heeft geleid tot een nieuw ontwerp, aangenomen door de Raad van het ITAA op 6 oktober 2020.

Dit ontwerp is vervolgens op 8 oktober 2020 door het ITAA aan de Hoge Raad voorgelegd en maakt het voorwerp uit van onderhavig advies.

⁵ Artikelen 153 tot 170 van de wet van 20 juli 2020 houdende diverse bepalingen tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten (*Belgisch Staatsblad*, 5 augustus 2020), die (onder meer) de wet van 17 maart 2019 wijzigen.

⁶ De herziene versie van de IES 7 of de *International Education Standard 7 – Continuing Professional Development* van de IAESB (*International Accounting Education Standards Board*), gepubliceerd door IFAC, is in werking sinds 1 januari 2020.

C. Eénsluïdend advies van de Hoge Raad

7. De Hoge Raad beschouwt een degelijke permanente vorming van de economische beroepsbeoefenaars als één van de hoekstenen voor een kwaliteitsvolle dienstverlening, rekening houdend met de toenemende complexiteit van de beroepsuitoefening en met de rechtmatige verwachtingen van de ondernemingen, van diverse stakeholders en, meer in het algemeen, van het maatschappelijk verkeer, ten aanzien van het optreden van de economische beroepsbeoefenaars.

De wetgever heeft uitdrukkelijk bepaald dat de beroepsbeoefenaar *“op regelmatige basis en op continue wijze een permanente vorming [moet voortzetten] om zijn beroepskennis en -bekwaamheid en zijn beroepsethiek op voldoende peil te houden”* (artikel 39, 2de lid, van de wet van 17 maart 2019).

De kwaliteit van de permanente vorming is voor de Hoge Raad dan ook fundamenteel om te kunnen tegemoetkomen aan de doelstelling van de wetgever.

Een norm waarin de inhoud en het minimum aantal uren permanente vorming duidelijk worden vastgelegd, moet ook de beroepsbeoefenaar zelf de nodige garanties bieden omtrent de voorwaarden waaronder de permanente vorming in aanmerking kan worden genomen.

De Hoge Raad stelt dan ook met tevredenheid vast dat de Raad van het ITAA onmiddellijk bij de start van het nieuw instituut werk heeft gemaakt van het opstellen van een nieuwe norm, toepasselijk op de leden van het ITAA, in verband met de permanente vorming.

Reeds in een vorig advies van 14 mei 2020 omtrent de inwerkingtreding van de wet van 17 maart 2019 had de Hoge Raad - in het vooruitzicht van het realiseren van de fusie van de bestaande instituten in één nieuw instituut - uitdrukkelijk aangedrongen op duidelijkheid omtrent het lot van de bestaande normgeving, toepasselijk op de beroepsbeoefenaars die tot dusver lid waren van het IAB of het BIBF :

“Omwille van de rechtszekerheid en met het oog op transparantie, dringt de Hoge Raad erop aan dat duidelijkheid wordt verschaft over het lot van de bestaande normen, aanbevelingen en richtlijnen van het IAB en het BIBF. In welke mate zal dit normatief kader (geheel of gedeeltelijk) toepasselijk zijn op de leden van het nieuw instituut? Het is aan de instituten/het nieuw instituut om hierover op korte termijn duidelijkheid te brengen.” (randnummer 26 van het advies van de Hoge Raad van 14 mei 2020).

Het feit dat er kort na de lancering van het nieuw instituut een nieuwe norm voor permanente vorming zal zijn, die zonder onderscheid van toepassing is op alle leden van het ITAA, komt de rechtszekerheid en de duidelijkheid zeker ten goede.

8. Niettemin wenst de Hoge Raad ten aanzien van het ontwerp van norm, zoals voor advies voorgelegd, een aantal bemerkingen te formuleren omtrent de volgende aspecten:

- a) Verifieerbaarheid van de permanente vorming
- b) Spreiding van de permanente vorming over meerdere vakgebieden en controle hierop
- c) Afstemming op IES 7 (*Revised*) (*International Education Standard 7*)
- d) Overgangsregeling
- e) Vormelijke aandachtspunten

a) Verifieerbaarheid van de permanente vorming

9. Om in aanmerking te kunnen komen als permanente vorming, dienen de vormingsactiviteiten verifieerbaar en meetbaar te zijn (artikel 4 van het ontwerp).

Duidelijkheid en transparantie omtrent de criteria die bij de meting en verificatie van de gevolgde permanente vorming worden gehanteerd, zijn volgens de Hoge Raad cruciaal opdat de beroepsbeoefenaar de normatieve vereisten inzake permanente vorming degelijk zou kunnen naleven, alsook om de controle naderhand op een objectieve en effectieve wijze mogelijk te maken.

Wat bijvoorbeeld het doceren aan erkende instellingen van hoger onderwijs, universiteiten of aan erkende instellingen die diploma's of titels afleveren bedoeld in de wet van 17 maart 2019 betreft, kan worden vastgesteld dat dit als een vormingsactiviteit (categorie A) voor permanente vorming in aanmerking kan worden genomen (artikel 6, § 1, 2° van het ontwerp).

Uit de algemene voorwaarden van de vormingsactiviteiten kan worden afgeleid dat het moet gaan om lesopdrachten die betrekking hebben op "*vakgebieden die direct en specifiek verband houden met de beroepsactiviteiten van een lid van het instituut*" (artikel 4 van het ontwerp).

Maar helaas moet de Hoge Raad vaststellen dat in het ontwerp van norm niet wordt verduidelijkt op welke wijze de beroepsbeoefenaar, die zijn lesopdrachten als permanente vorming wenst aan te merken, deze activiteit kan aantonen, noch op welke manier de inschatting van het aantal uren (lesopdracht, voorbereiding, cursus,...) dient te gebeuren.

Met het oog op een objectieve en uniforme aanpak qua bewijs en qua inschatting van het aantal uren van lesopdrachten, dient het ontwerp op dit punt dan ook te worden aangevuld.

Zo bijvoorbeeld zou kunnen worden bepaald dat voor elk uur dat een beroepsbeoefenaar doceert, hij hiervoor twee uur als permanente vorming in aanmerking kan brengen, weliswaar met een maximum van 30 uur; dergelijk maximum wordt voorgesteld om te vermijden dat docenten exclusief hun eigen lesopdrachten als permanente vorming aanmerken.

b) Spreiding van de permanente vorming over meerdere vakgebieden en controle hierop

10. De beroepsbeoefenaars stellen hun programma permanente vorming vrij op en zorgen ervoor dat de gevolgde uren gespreid zijn over meerdere vakgebieden (artikel 4 van het ontwerp).

De vakgebieden die als relevant worden beschouwd voor de permanente vorming, worden opgesomd in artikel 5 van het ontwerp en zijn ingedeeld in de volgende 4 categorieën:

- vakgebieden gericht op het in stand houden van een hoog competentieniveau, noodzakelijk voor de uitvoering van de opdrachten van de beroepsbeoefenaars;
- deontologie met betrekking tot het beroep, evenals de antiwitwaswetgeving;
- beroepsrelevante sociale vaardigheden en management skills;
- organisatie van het kantoor.

Deze opdeling van de inhoudelijke vakgebieden in 4 categorieën is zeer nuttig, maar volgens de Hoge Raad ontbreekt in het ontwerp enige duiding omtrent de wijze waarop de spreiding van de permanente vorming over deze 4 categorieën dient te gebeuren.

Het is volgens de Hoge Raad noodzakelijk om in de norm te bepalen dat de beroepsbeoefenaar een goed evenwicht moet nastreven qua permanente vorming in de diverse categorieën van de relevante vakgebieden. Bovendien dient hierbij rekening te worden gehouden met de daadwerkelijke beroepsactiviteiten van de beroepsbeoefenaar.

Zo bijvoorbeeld zou een permanente vorming die inhoudelijk té eenzijdig is, of een permanente vorming waarbij onvoldoende rekening gehouden wordt met de daadwerkelijke beroepsactiviteiten van de beroepsbeoefenaar, niet als in overeenstemming met de norm mogen worden beschouwd.

11. Wat de controle op de (spreiding van de) gevolgde permanente vorming betreft, bepaalt artikel 9 van het ontwerp van norm *“dat de Raad van het instituut steeds een controle kan uitoefenen op de door het lid van het Instituut aangegeven gevolgde permanente vorming”*.

In de norm zelf wordt echter geen enkele duidelijkheid geboden over de wijze waarop de beoordeling door de Raad zal verlopen.

Volgens de Hoge Raad dienen er voor de beoordeling van de relevantie van de gevolgde permanente vorming, en meer in het bijzonder wat betreft de evenwichtige spreiding over de diverse (categorieën van) vakgebieden, objectieve criteria voorhanden te zijn, die opgenomen zijn in de norm en bijgevolg voorzienbaar zijn voor de beroepsbeoefenaars. Het ontwerp dient op dit punt dan ook te worden aangevuld.

Deze criteria moeten toelaten om de beoordeling van de naleving van de norm, zoals in het kader van de periodieke controle door het instituut op de permanente vorming of in het kader van de kwaliteitstoetsing, op een objectieve en uniforme wijze te laten verlopen.

c) Afstemming op IES 7 (revised) (International Education Standard 7)

12. Het stemt de Hoge Raad positief dat het ITAA ernaar streeft om het normatief kader op het vlak van de permanente vorming verder af te stemmen op de internationale evoluties, met name wat betreft de internationale norm IES 7.

De herziene versie van deze IES 7 of *International Education Standard 7 – Continuing Professional Development* van de IAESB (*International Accounting Education Standards Board*), is gepubliceerd door IFAC (*International Federation of Accountants*) en sinds 1 januari 2020 in werking⁷.

In navolging van deze internationale norm IES 7 (*Revised*), heeft het voor advies voorgelegd ontwerp in zekere mate aandacht voor de zogenaamde “*output-based*”-aanpak, hetgeen nauwer aansluit bij het principe van een “lerend beroep”. Zo ligt de nadruk bij de vorming op afstand als vormingsactiviteit van categorie A (artikel 7, 3° en 4° van het ontwerp) niet enkel op de geleverde inspanning (aantal uren), maar ook op de uitkomst (het leerresultaat) via een verplichte afsluitende toets; op die manier komt de kwaliteit (en niet louter de kwantiteit) van de gevolgde vorming meer centraal te staan.

In de herziene versie van de internationale norm IES 7, zoals gepubliceerd door IFAC, wordt overigens een combinatie van een zogenaamde *input based*-aanpak (met veeleer nadruk op het aantal vormingsuren en erbij horende vormingsattesten) en een *output based-aanpak* mogelijk gemaakt (zie in dit verband onder meer § A.27 van IES 7).

13. De terechte aandacht van het ITAA voor de internationale tendensen op het vlak van de permanente vorming, werpt bij de Hoge Raad echter de vraag op in welke mate het lidmaatschap van het nieuw instituut bij het IFAC in orde is, rekening houdend met de inwerkingtreding van de wet van 17 maart 2019 sinds 30 september 2020.

Hoewel artikel 61, 3de lid, van de wet van 17 maart 2019 stelt dat het nieuw instituut in de rechten en verplichtingen treedt van de bestaande instituten, stelt zich de vraag of het ITAA automatisch lid wordt van het IFAC, op basis van het eerder lidmaatschap van het IAB, dan wel of een nieuwe aanmeldingsprocedure dient doorlopen te worden.

Voor zover dit nog niet zou gebeurd zijn, dringt de Hoge Raad erop aan dat het ITAA dit zo spoedig mogelijk bij het IFAC zou uitklaren. Er zal moeten nagegaan worden welke maatregelen zich

⁷ Beschikbaar op: <https://www.iaesb.org/publications/ies-7-continuing-professional-development-revised-2>

desgevallend opdringen opdat het nieuw instituut voldoet aan de lidmaatschapsvoorwaarden⁸ van het IFAC.

14. Nog steeds in dit verband vestigt de Hoge Raad verder de aandacht op het belang van het systeem van kwaliteitstoetsing op het vlak van de permanente vorming. Dit wordt in paragraaf A.5 van IES 7 (*Revised*) als volgt geformuleerd:

“A well-established program of CPD⁹ that is measured, monitored, evaluated, and enforced may form part of an IFAC member body’s quality assurance processes. These quality assurance processes may include quality assurance reviews of professional accountants’ work (which may include a review of the CPD undertaken by professional accountants), investigation, and disciplinary processes.”

Ook in artikel 56, 1ste lid, van de wet van 17 maart 2019 wordt bepaald dat in het kader van de kwaliteitstoetsing moet nagegaan worden of de beroepsbeoefenaar wel degelijk beschikt over een organisatie die aangepast is aan de aard en de omvang van zijn beroepsactiviteiten en of de beroepsbeoefenaar de beroepsactiviteiten verricht overeenkomstig het wettelijk, reglementair en normatief kader.

De naleving van de norm permanente vorming dient dus ook in het kader van de kwaliteitstoetsing de nodige aandacht te krijgen.

De Hoge Raad dient echter vast te stellen dat de ITAA-leden, die vóór de inwerkingtreding van de wet van 17 maart 2019 waren ingeschreven op de lijst van het BIBF, pas zullen onderworpen zijn aan een kwaliteitstoetsing, zoals omschreven in de wet, ten vroegste vanaf 1 oktober 2024 (artikel 125, 6de lid van de wet van 17 maart 2019).

Het feit dat er tot oktober 2024 geen kwaliteitstoetsing plaatsvindt voor een deel van de ITAA-leden stelt mogelijks een probleem ten aanzien van IES 7.

Om hieraan te verhelpen, suggereert de Hoge Raad om na te gaan of de AWW-controles op (ex-)BIBF-leden (de zogenaamde witwascontroles) – **bij wijze van tijdelijke maatregel en in afwachting van de volwaardige kwaliteitstoetsing** – zouden kunnen uitgebreid worden met een specifieke toets van de gevolgde permanente vorming, waarbij rekening wordt gehouden met de concrete beroepsactiviteiten van de beroepsbeoefenaar.

⁸ Beschikbaar op <https://www.ifac.org/knowledge-gateway/developing-accountancy-profession/publications/statements-membership-obligations-smos-1-7-revised>

⁹ CPD of *Continuing Professional Development*.

d) Overgangsregeling

15. In het voor advies voorgelegd ontwerp van norm zijn geen overgangsbepalingen opgenomen. Er wordt enkel bepaald dat de norm uitwerking heeft vanaf 1 januari 2021 (artikel 14 van het ontwerp).

Tegelijk schrijft de norm voor dat de beroepsbeoefenaar minstens 120 uren aan permanente vorming moet besteden *“binnen een periode van drie opeenvolgende kalenderjaren”* (artikel 3, 1ste lid van het ontwerp van norm).

De vraag kan dan ook gesteld worden of de leden van het instituut de reeds gevolgde permanente vorming – op datum van de inwerkingtreding van de nieuwe norm en in toepassing van het tot dusver geldend normatief kader – al dan niet zullen kunnen behouden en overdragen.

Het is volgens de Hoge Raad wenselijk om in een uitdrukkelijke overgangsregeling te voorzien, zodat de beroepsbeoefenaars de reeds gevolgde permanente vorming in rekening kunnen brengen op het ogenblik van de inwerkingtreding van de nieuwe normatieve voorschriften.

e) Vormelijke aandachtspunten

16. Vastgesteld kan worden dat de diverse soorten van vormingsactiviteiten worden opgedeeld in twee categorieën, met name vormingsactiviteiten van *“categorie A”* en vormingsactiviteiten van *“categorie B”* (zie voor de definitie, artikel 1, voorlaatste en laatste lid van het ontwerp).

Ook de relevante vakgebieden worden opgedeeld in diverse aandachtspunten; daarbij worden eveneens de letters *“A”*, *“B”*, *“C”* en *“D”* gebruikt (zie artikel 5 van het ontwerp).

De Hoge Raad merkt op dat het gebruik van de letters *“A”*, *“B”*, ... , zowel voor de categorieën van vormingsactiviteiten, als voor de categorieën van vakgebieden mogelijks verwarrend kan zijn; het is dan ook aangewezen om de leesbaarheid van het ontwerp op dit punt te verbeteren.

17. Verder kan vastgesteld worden dat in artikel 14 van het ontwerp de inwerkingtreding van de nieuwe norm aan bod komt. Hierbij wordt tevens gepreciseerd dat de huidige tekst het bestaand normatief kader *“vervangt”*.

Volledigheidshalve en met het oog op rechtszekerheid, vindt de Hoge Raad het wenselijk om uitdrukkelijk toe te voegen dat de nieuwe norm de bestaande normatieve teksten van 2012 en 2006 zal *“opheffen”*.

Bijlage 1: Krachtlijnen van het voor advies voorgelegd ontwerp van norm

(versie aangenomen door de Raad van het ITAA op 6 oktober 2020, voor advies aan de Hoge Raad voorgelegd op 8 oktober 2020)

➤ **Aantal uren permanente vorming (artikel 3 van het ontwerp)**

Elk ITAA-lid moet **minstens 120 uur** besteden aan permanente vorming, over een periode van drie opeenvolgende kalenderjaren; hiervan moeten minstens 20 uur per kalenderjaar gevolgd worden.

➤ **Spreading van de vorming over de vakgebieden en voorwaarden (artikel 4 van het ontwerp)**

De vormingsactiviteiten moeten **gespreid zijn over meerdere vakgebieden**; het ITAA-lid stelt zelf zijn programma permanente vorming op.

De vormingsactiviteiten moeten verifieerbaar en meetbaar zijn, een direct verband hebben met de beroepsactiviteiten en bijdragen tot een betere organisatie van het kantoor en/of de werkzaamheden.

➤ **Relevante vakgebieden (artikel 5 van het ontwerp)**

Volgende vakgebieden worden geacht **relevant** te zijn:

- A. Vakgebieden gericht op het instandhouden van een hoog competentieniveau, noodzakelijk voor de uitvoering van de opdrachten;
- B. Deontologie met betrekking tot het beroep, evenals de antiwitwaswetgeving;
- C. Beroepsrelevante sociale vaardigheden en management skills;
- D. Organisatie van het kantoor.

➤ **Vormingsactiviteiten die in aanmerking komen (artikelen 6 en 7 van het ontwerp):**

De volgende activiteiten dragen bij tot de permanente vorming van het ITAA-lid:

- Vormingsactiviteiten van categorie A (artikel 6, § 1, 1°, 2° en 4°):
 - seminaries, studiedagen en/of opleidingen georganiseerd door erkende vormingsoperatoren + erkend door de Raad van het ITAA als vormingsactiviteit;
 - doceren aan erkende onderwijsinstellingen (in België of in het buitenland);
 - opstellen van publicaties van wetenschappelijke of technische aard (ten belope van 2 uur per 3000 tekens);

- Vormingsactiviteiten van categorie B (artikel 6, § 1, 5° en 6°):
 - meewerken aan commissies, werkgroepen en cellen van het Instituut, alsook van internationale beroeps- of wetenschappelijke organisaties waarvan het Instituut lid is;
 - deelnemen aan vormingen, seminaries en studiedagen georganiseerd door kantoren en netwerken ten behoeve van hun beroepsbeoefenaars en hun medewerkers.

- Vorming op afstand (artikel 6, § 1, 3°)
 - Kan enkel als categorie A in aanmerking komen, mits voldaan is aan aantal voorwaarden, met name minimale duur van 30 minuten, ingebouwde controle opdat cursist alle onderdelen doorloopt, afsluitende toets (artikel 7, 3°);
 - Zoniet: valt onder categorie B, mits aanwezigheidscontrole en/of effectieve deelnamecontrole gedurende het volledige verloop van de vorming (artikel 7, 4°).

➤ **Evenwicht tussen de diverse soorten van vormingsactiviteiten (artikel 1, definities van het ontwerp)**

Vormingsactiviteiten van categorie A moeten minstens 70 % uitmaken van het minimum aantal uren van de driejarige periode (= min. 84 uren over 3 jaar).

Vormingsactiviteiten van categorie B mogen hoogstens 30 % uitmaken van het minimum aantal uren van de driejarige periode (= max. 36 uren over 3 jaar).

➤ **Controle op de permanente vorming en sancties (artikelen 9 en 11 van het ontwerp)**

De controle op de permanente vorming gebeurt door de Raad van het instituut aan de hand van de verificatie van het jaarlijks verslag (in te dienen door elke beroepsbeoefenaar) en door het nazicht van de vormingsattesten ; voor de stagiairs gebeurt dit door de Stagecommissie. Ingeval

van inbreuken op de norm, kan een tuchtprocedure worden ingesteld; de Raad kan ook een terechtwijzing uitspreken.

➤ **Begeleiding (artikel 10 van het ontwerp)**

De Raad van het instituut kan een lid een bijkomende vorming opleggen met betrekking tot één of meer bepaalde vakgebieden, indien in het licht van de beroepsactiviteiten blijkt dat hiertoe een nood bestaat.

➤ **Publicatie vormingsactiviteiten (artikel 12 van het ontwerp)**

De opleidingen die voor permanente vorming in aanmerking komen, worden op de website van ITAA gepubliceerd.

➤ **Verslaggeving aan het Instituut (artikel 8 van het ontwerp)**

Elk ITAA-lid moet jaarlijks bij het Instituut verslag uitbrengen over de gevolgde permanente vorming.

➤ **Cel permanente vorming (artikel 13 van het ontwerp)**

Binnen het instituut wordt een cel permanente vorming opgericht die advies geeft aan de Raad (of aan de Stagecommissie, voor wat de stagiairs betreft) voor aangelegenheden in verband met de norm permanente vorming.

➤ **Administratieve erkenningsprocedure van vormingsoperatoren (Bijlage 1 aan het ontwerp – punten 2 en 3)**

Vormingsoperatoren (punt 2 van bijlage 1 aan het ontwerp)

- Van rechtswege erkend:
 - ITAA, IBR, ICCI, soortgelijke buitenlandse beroepsorganisaties en hiermee verbonden organisaties;
 - Internationale beroeps- of wetenschappelijke organisatie waarvan het ITAA lid is;
 - Overheid, onderwijsinstellingen (België of buitenland).
- Na erkenning als vormingsoperator door het ITAA:
 - Natuurlijke persoon of rechtspersoon

- Die op regelmatige basis vormingsactiviteiten organiseert m.b.t. relevante vakgebieden en
- Met permanente structuur van vorming

Omschrijving van de erkenningsprocedure voor vormingsoperatoren: zie punt 3 van bijlage 1 aan het ontwerp.

➤ **Administratieve erkenningsprocedure van vormingsactiviteiten (Bijlage 1 aan het ontwerp – punt 4)**

- Indienen van een erkenningsdossier
- Aanvraag voor erkenning minstens twee maanden vóór de activiteit
- Beslissing van de Raad van het ITAA uiterlijk 15 dagen vóór de activiteit (zo niet: gunstig)
- Automatisch indien de spreker van de vormingsactiviteit een “geregistreerd opleider” is (= versnelde procedure)
- Desgevallend op aanvraag van een beroepsbeoefenaar zelf indien geen erkenning, noch van de vormingsoperator, noch van de vormingsactiviteit (artikel 6, § 2, van het ontwerp).

➤ **Geregistreerd opleider (Bijlage 1 aan het ontwerp – punt 5; artikel 1, 6de lid van het ontwerp)**

Vormingsactiviteiten waarvan de spreker een “geregistreerd opleider” is, worden automatisch beschouwd als erkende vormingsactiviteit. De geregistreerde opleider is een natuurlijk persoon die de afgelopen 3 jaar minstens 12 keer heeft gesproken in een door het Instituut erkende vormingsactiviteit (met minimum één uur per vorming).

➤ **Controle op de vormingsactiviteit (Bijlage 1 aan het ontwerp – punt 7)**

Het instituut heeft het recht om kosteloos toegang te krijgen tot en te kunnen deelnemen aan elke vorming. Het instituut kan zich door de organisator de informatie en documenten doen overhandigen die aantonen dat de organisatie van de vorming overeenkomstig de norm gebeurt.
